

Çocuk İhmal Ve İstismarı Sempozyumu

BİZ GELECEĞİZ PROJESİ

Biz geleceğiz projesi, Togemderin öncülüğünde Aile ve Sosyal politikalar bakanlığı ve Sağlık bakanlığı iş birliği ile hazırlanan projede farkındalık eğitimleri, sempozyum ve Çocuk İzlem Merkezi bölümleri yer alıyor.

Koruyucu ve önleyici çerçevede vereceğimiz farkındalık eğitimleri ile on bin çocuk ve yetişkine kişisel sınırların, bedenlerini korumanın, kendilerini incitecek davranışlara hayır diyebilmenin önemini öğreteceğiz. Koruyucu ve önleyici farkındalık eğitimi ile On bin çocuk ve yetişkin doğru ve yanlış ayırt etme yeteneği kazanıyor. Kendilerini savunma ve bu gibi istenmeyen durumlarla karşılaşıldığında yapmaları gerekenler hakkında bilgi sahibi oluyorlar. Eğitimle insan olmanın hakikatini ve değerini öğreniyorlar. Zira eğitimle donanmış, ne yapması gerektiğini bilen bir anne ya da baba, çocukların süper kahramanlarıdır. Ancak yara kanamaya devam ediyor. Peki, bu süreçte istenmeyen bir olayla karşıladığında ne yapılıyor? Bu noktada devreye Çocuk İzleme merkezi giriyor. Gizliliği koruyarak, onlara hem tedavi, hem savunma hem de barınma hizmeti veren Çocuk izleme merkezi, toplumumuzu derinden sarsan ve istikbalimizi karanlığa sürükleyen çocuk ihmal ve istismarının önüne geçmek ve çocukların yaralarını sarmak için kuruldu. Sağlık bakanlığı çatısı altında, Adalet bakanlığı, milli eğitim bakanlığı, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığı güçlerini birleştirdi. Amaçları; ihmal ve istismara uğrayan çocuğun incelenmesini ve tedavisinin yapılarak uğradığı travmadan kurtarılmasını sağlamak. Onu, uygun ortam sağlanıncaya dek korumak ve tüm ihtiyaçlarını gidermek... Ailesinin hassasiyetlerini ve olayın gizliliğini koruyarak daha büyük travmaların yaşanmasını önlemek. Ve ona yapılanların hesabını sormak için suçluları adalet karşısına çıkarmak. Peki, süreç nasıl işliyor? Mevcut sistemin en büyük dezavantajlarından biri olan kurumlar arası ayrılık sonucunda, çocuk her kurumda aynı ifadeleri tekrar tekrar vermek zorunda kalıyordu. Eğer personel bu konuda yeterli eğitime sahip değilse, çocuğun uğradığı travmanın şiddeti artıyor ve gizlilik ilkesi yeteri kadar korunamıyordu. Çocuk izleme merkezinde ise mağdur çocuk, kolluk kuvvetlerinin bu konuda özel eğitim almış personeli ile sivil bir araçta merkeze geliyor. Beyanın alınmasından sonra muayene edilen çocuğun ailesi ile görüşülüyor ve rapor hazırlanıyor. Süreç büyük bir gizlilik ve hassasiyetle yürütülüyor. Aynalı bir odaya alınan çocuk, alanında uzman bir personel tarafından dinleniyor. Aynanın görünmeyen yanında ise cumhuriyet savcısı, aile ve sosyal politikalar bakanlığı personeli, Çocuğun avukatı ve çocuk hekimi olanları izliyor ve kaydediyor. Artık adalet zamanı... Zorlu bir süreç başlıyor. Çocuk bu zorlu süreç boyunca özel olarak hazırlanan merkez de konaklayarak tedavisi yapılıyor ve yaraları sarılıyor. Başka çocukların canı yanmasın diye suçlular Adalet karşısına çıkarılıyor. Her şey geleceğimiz için. İsimleri, memleketleri ve yaşları değişse de hepsi aynı duyguları yaşıyor. Korkuyorlar, üzülüyorlar ve hem geleceğe hem de kendi ırklarına olan güvenlerini yitiriyorlar. Ve bir anda kendilerini uçurum da, ince bir ipin üzerinde yürürken buluyorlar. Tek gayemiz o pamuk ipliği kopmadan ewel güvenle yürüebilecekleri köprüler inşa edebilmek. Tek bir çığlığa dahi tahammülümüz yok... Çocuklarımıza güvenle yürüebilecekleri bir gelecek borçluyuz. Ve borcumuzu ödemek için yine toplumumuzu ilgilendiren hassas bir konu için bir araya geldik. Biz Geleceğiz Projesi!

T.C.
Aile ve
Sosyal Politikalar
Bakanlığı

T.C. Sağlık Bakanlığı

BİZ GELECEĞİZ SEMPOZYUMU SONUÇ RAPORU

MART 2018

İÇİNDEKİLER

1. Sempozyum Düzenleme Komitesi	2
2. Program	3
3. Giriş	7
4. Açılış Konuşmalarında Dikkat Çekilen Hususlar	9
4.1. TOGEMDER Yönetim Kurulu Başkanı Konuşması	9
4.2. İstanbul Valisi Konuşması	10
4.3. Milli Eğitim Bakanı Konuşması	10
4.4. Adalet Bakanı Konuşması	11
4.5. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı Konuşması	12
4.6. Cumhurbaşkanımızın Eşi Hanım Efendinin Konuşması	15
1. Grup-1. Oturum: Hukuk Bağlamında Çocuk Koruma Sistemleri	17
2. Grup-2. Oturum Çocuk İhmal ve İstismarında Sağlık Boyutu	19
3. Grup-3. Oturum Eğitim Özelinde Mutlu ve Sağlıklı Çocuk	22
4. Grup-4. Oturum: Medya ve Çocuk	24
5. Grup-5. Oturum: Çocuk İhmal ve İstismarında Sivil Toplum Kuruluşları	25
6. Sonuç Ve Değerlendirme	26

1.SEMPOZYUM DÜZENLEME KOMİTESİ

Sempozyum Başkanı

Saadet GÜLBARAN - TOGEMDER Yönetim Kurulu Başkanı

Çalıştay Düzenleme Komitesi

- * Nevin GACAL - TOGEMDER Başkan Yardımcısı
- * Dr. Öğr. Üyesi Engin Ersin ŞİMŞEK - İstanbul İl Sağlık Müdürlüğü Kamu Hastaneleri Hizmetleri Başkanı
- * Reyhan ERDOĞAN - Palet Okulları Kurucusu
- * Hatun ÖZKÜMÜŞ - Aile Sosyal Politikalar Bakanlığı Çocuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü Sosyal Rehabilitasyon Hizmetleri Daire Başkanı
- * Mustafa ATALAY - Aile Sosyal Politikalar Bakanlığı Çocuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü Sosyal Rehabilitasyon Hizmetleri Daire Başkanlığı - Sosyal Çalışmacı
- * Ayşe BAĞRA - TOGEMDER Proje Koordinatörü
- * Mehmet Sait Nur BAKIŞ - Kamu Hastaneleri Hizmetleri Başkanlığı - Sultanbeyli D.H/ Psikolog
- * Dilek AYDIN - İstanbul İl Sağlık Müdürlüğü Kamu Hastaneleri Hizmetleri Başkanlığı - Tıbbi Hizmetler Başkan Yardımcılığı Koordinatörü

Bilimsel Kurul-Alfabetik Sıraya Göre

* Doç. Dr. Ayşin SATAN	Marmara Üniversitesi
* Dr. Öğr. Üyesi Engin Ersin ŞİMŞEK	Sağlık Bilimleri Üniversitesi
* Uzm. Dr. Ethem EROL	Şişli Hamidiye Eğitim ve Araştırma H.
* Prof.Dr. Hasan BACANLI	Gazi Üniversitesi
* Prof.Dr. Kemal MEMİŞOĞLU	İstanbul İl Sağlık Müdürü
* Prof.Dr. Mehmet Akif İNANICI	Marmara Üniversitesi Pendik EAH
* Psikolog Mehmet Sait Nur BAKIŞ	Kamu Hastaneleri Hizmetleri
Başkanlığı	
* Prof.Dr. Mustafa Kürşat TİGEN	Marmara Üniversitesi Pendik EAH
* Prof. Dr. Mücahit ÖZTÜRK	İstanbul Üniversitesi
* Doç. Dr. Neşe PERDAHLI FİŞ	Marmara Üniversitesi
* Prof. Dr. Nusret SOYLU	İnönü Üniversitesi
* Doç. Dr. Yalçın BÜYÜK	Malatya Adli Tıp Anabilim Dalı

2-Program

13.30-14.30 Kayıt

Saygı Duruşu, İstiklal Marşı

Barkovizyon

Açılış Konuşmaları

Saadet GÜLBARAN

Vasip ŞAHİN

Dr. İsmet YILMAZ

Abdülhamit GÜL

Dr. Fatma Betül SAYAN KAYA

Sayın; Emine ERDOĞAN

TOGEMDER Yönetim Kurulu Başkanı

İstanbul Valisi

Milli Eğitim Bakanı

Adalet Bakanı

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı

1. GÜN OTURUM PROGRAMI

15.15-16.30 1. Oturum

ÇOCUK İHMAL VE İSTİSMARINDA ÇOK BOYUTLU DEĞERLENDİRME

Oturum Başkanı: Dr. Esra ALBAYRAK Sosyolog

* Çocuk İhmal ve İstismarında Sağlık Boyutu

Dr. Öğr. Üyesi Engin Ersin ŞİMŞEK İstanbul 1. Bölge Kamu Hastaneleri Hizmetleri Başkanı

* Çocuk İhmal ve İstismarında Hukuki Boyut

İrfan FİDAN İstanbul Cumhuriyet Başsavcısı

* Aile Sosyal Politikalar Bakanlığının Çocuk İhmal ve İstismarına Yönelik Çalışmaları

Dr. Selahattin GÜVEN Aile Sosyal Politikalar Bakanlığı Çocuk Hizmetleri Genel Müdürü

* Çocuk İhmal ve İstismarında Eğitimin Önemi

Dr. Cem GENÇOĞLU Millî Eğitim Bakanlığı Temel Eğitim Genel Müdürü

Soru-Cevap

16.30-16.40 Oturum Arası Çay - Kahve Molası

16.40 -18.00 2. Oturum

ÇOCUK İHMAL VE İSTİSMARI İLE MÜCADELEDE MEDYA VE İLETİŞİMİN YÖNETİMİ

Oturum Başkanı: Prof. Dr. Mücahit ÖZTÜRK Yeşilay Başkanı

* Ekran Bağımlılığı: Medya Çocuk İlişkisinde İhmaller Ve Çocukluğun Yok Oluşu
Dr. Yaşar UĞURLU Radyo Televizyon Üst Kurulu İzleme ve Değerlendirme Dairesi
Başkan V.

* Çocuk İhmal ve İstismarında Yazılı ve Görsel Medyanın Çocuğun Üzerindeki
Etkileri

Doç. Dr. Neşe PERDAHLİ FİŞ Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi Çocuk ve Ergen
Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Ana Bilim Dalı Öğretim Üyesi

* Çocuğun Medyada Kullanılmasının Cezai Sorumluluğu ve Hukuki Süreci
Hasan YILMAZ Cumhuriyet Başsavcısı Vekili

* Medyada İhmal Ve İstismarın Dili

Gülenay PINARBAŞI Araştırmacı-Yazar / AKODER (Aileyi Koruma ve Destekleme
Derneği Kurucu Üyesi)

Soru-Cevap

2.GÜN OTURUM PROGRAMI

09.00-09.30 Kayıt

09.30-10.35 3. Oturum

ÇOCUK İHMAL VE İSTİSMARINDA MEVCUT UYGULAMALAR

Oturum Başkanı: Doç. Dr.Yalçın BÜYÜK Adli Tıp Kurumu Başkanı

* İstismar Mağduru Çocuğun Korunmasında Bir Uygulama: Çocuk İzlem Merkezi
(ÇİM)

Uzm. Dr. Ethem EROL Şişli Hamidiye Eğitim ve Araştırma Hastanesi Çocuk İzlem
Merkezi Sorumlusu

* Çocuk Koruma Birimleri (ÇKM)

Prof. Dr. Mehmet Akif İNANICI Marmara Üniversitesi Pendik Eğitim ve Araştırma
Hastanesi Adli Tıp Ana Bilim Dalı Başkanı

* Türk Hukuk Mevzuatının Çocuk İhmal ve İstismarına Bakışı
Avukat Hatice EKİNCİ

* Çocuk İstismarı ve Kolluk Süreci

Serkan GÖMCE İstanbul Emniyet Müdürlüğü/Çocuk Şube Müdürü

Soru-Cevap

10.35-10.50 Oturum Arası Çay - Kahve Molası

10.50-12.10 4. Oturum

ÇOCUK İHMAL VE İSTİSMARINDA PEDAGOJİK YAKLAŞIM

Oturum Başkanı: Prof. Dr. İsmail CİNEL Sağlık Bakanlığı Marmara Üniversitesi
İstanbul Pendik Eğitim ve Araştırma Hastanesi Başhekimisi

* Çocuk Eğitimi

Seyfettin TORAMAN Milli Eğitim Bakanlığı Rehberlik Hizmeti Daire Başkanı

* Çocuk Cinsel İstismarının Nedenleri

Doç. Dr. Ayşin SATAN Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Öğretim Üyesi

* Çocuk İhmal ve İstismarın Çocukta oluşturduğu kısa/uzun süreli etkiler

Doç. Dr. Nusret SOYLU İstanbul Üniversitesi Çocuk ve Ergen Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Ana Bilim Dalı Öğretim Üyesi

* Dijital Medyada Çocuk İhmal ve İstismarını Eğitim ile Önleme Stratejileri
İsmihan YILMAZ TRT Çocuk Kanal Koordinatör Yardımcısı

Soru-Cevap

14.00-16.30 ATÖLYE ÇALIŞMALARI

Salon 1 Hukuk Bağlamında Çocuk Koruma Sistemleri

Salon 2 Çocuk İhmal ve İstismarında Sağlık Boyutu

Salon 3 Eğitim Özelinde Mutlu ve Sağlıklı Çocuk

Salon 4 Medya ve Çocuk

Salon 5 Çocuk İhmal ve İstismarında Sivil Toplum Kuruluşlarının Yeri ve Süreçteki Sorumlulukları

16.30-18.00 Atölye Çalışmaları Rapor Sunumu

TARİH: 23-24 MART 2018

GİRİŞ

Çocuklar, günümüzde çeşitli nedenlerle hak ettikleri yaşama erişememekte, ihmal ve istismarlara maruz kalmakta ve tüm dünyada çocuk hakları ihlalleri aralıksız hüküm sürmektedir. Çocukların cinsel istismarı kültürden kültüre ve yaşanan dönemden döneme farklılık göstermek ile birlikte tarihsel süreç içerisinde incelendiğinde, her çağda muhtemelen gerçekleşmiş fakat dikkatleri üzerine çekememiş, dokunulması, bahsedilmesi tabu haline gelmiştir. Özellikle son dönemde insanların hassasiyetle üzerinde durdukları ve karşı önlemler aldıkları bir olgu haline gelmiştir.

Ülkemizin 2023'e doğru tarihsel yürüyüşünde mutlu birey ve güçlü ailelerden oluşan müreffeh bir toplum için çalışmak hepimizin hedefidir. Müreffeh toplumun temel unsurlarından biri de çocuğun sağlıklı gelişimine verilen önemdir.

Çocuğun gelişimi, başarılı ve mutlu bir birey olmasının temelinde aile sevgisiyle büyümesi öneminin bilinci ile ilk olarak hedeflenen aile yanında bakım modelleridir. Aile ve aile değerlerinin korunması en önemli önceliğimizdir. Çocuklarımızın özel alanının farkına varması, koruması, diğer insanların özel alanına saygı duyması, ilişkilerinde sağlıklı sınırlar koyabilmesi, kendini koruyabilme yetisine sahip olması bu değerlerin muhafaza edilmesi ve gelecek kuşaklara aktarılması açısından önemlidir. Bu hususlarda çocuklarımızın yetiştirilmesi ve eğitilmesi açısından ise mahremiyet bilinci hayati öneme sahiptir. Bir sonraki basamak çocukların evlat edinme ve koruyucu aile modellerinden yararlandırılması yoluna gidilmekte; kuruluş bakımı en son çare olarak görülmektedir. Yoksul aileler çocuklarını yanlarında bakabilmeleri için sosyoekonomik olarak desteklenmekte ve bu hizmet çocukların korunmaya muhtaç duruma düşmelerini önlemektedir. Sağlıklı aile ilişkilerinden uzak bir şekilde yaşamını sürdürmek zorunda kalan çocukların bu yoksunluklarının giderilmesi ve kurum bakımının dezavantajlarını en aza indirmek amacıyla sunulan sosyal hizmet modelleri zaman içerisinde gözden geçirilmekte ve gerektiğinde revize edilmektedir. Çocuklarımızın yaşam kalitesinin artırılmasıyla birlikte eğitim, kültür ve sosyal yönden geliştirilmeleri temel amaçlardandır.

Çocukların yaşam kalitesinin arttırılmasına yönelik kurumlar arası işbirliği çerçevesinde **23-24 Mart 2018** tarihlerinde Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, Toplumsal Gelişim Merkezi Eğitim ve Sosyal Dayanışma Derneği (TOGEMDER) ve Sağlık Bakanlığının ortak katkıları ile İstanbul'da "Biz Geleceğiz" başlıklı sempozyum düzenlenmiştir.

İşte tam da bu noktada "Biz Geleceğiz" projesi ile İstanbul'a bir Çocuk İzlem Merkezi daha kazandırılması hedeflenmiştir. Projenin çıkışında bambu ağacının hikâyesi etkileyici olmuştur. Bambu sabrın ve ümidin imtihanıdır. Ekildiği andan itibaren emek ister. Beş yıl boyunca güzelliğini gizler, toprağın içinde demlenir. Gübrelenip sulansa da filizlenmez bir tür. Beş yılın sonuna yaklaştığında gizlediği güzellikleri aşikar eder. Hem de inanılmaz bir şekilde boy vermeye başlar.

Önceleri küçük bir filizini bile yeryüzünden kıskanan kökler, altı hafta içinde 27 metreye varan boyuyla sabrın ve emeğin ikramıdır. Programımız, bireylerin ve toplumun konuya ilişkin farkındalığını geliştirmek, eğitim kurumlarının sağlıklı bilgilendirme ve eğitim olanağı sunmasına yardımcı olmak ve istismar ilişkili sorunların ortaya çıkmasını önlemeye yönelik çözümler geliştirilmesine yardımcı olmayı hedeflemektedir. Ayrıca mahremiyet bilincinin farklı yönleri ile ele alındığı sempozyumda önleyici tedbirler, konuya ilişkin bireysel/toplumsal farkındalık ve medyanın konuya yaklaşımına yönelik sorunlar ve çözüm önerilerinin olduğu araştırma ve tartışmalara yer verilmiştir.

Sempozyum öncesinde derinlemesine görüşmeler ve odak grup toplantıları gerçekleştirilmiştir. Bununla birlikte konuyla ilgili literatür incelemesi yapılmıştır. Çalışmaya katılacak akademisyenler, Sivil Toplum Kuruluşları (STK) ve kamu kurum ve kuruluşları temsilcilerinin belirlenmesi, organizasyonun hazırlanması, gerekli onayların alınarak resmi yazışmaların yapılması ve çalıştay programının oluşturulması aşamalarından oluşan hazırlık süreci tamamlanmıştır. Bu doğrultuda Bakanlığın kuruluşlarında ve uygulamalarında standartlaşmış istismarın önlenmesi sistematığının oluşturulması ve diğer ilgili kamu- kurum ve kuruluşlarına yol gösterici rol üstlenme misyonu çerçevesinde; Sağlık Bakanlığı, Millî Eğitim Bakanlığı, Adalet Bakanlığı, Diyanet İşleri Başkanlığı temsilcilerinin katılımları ve katkılarıyla başarılı atölye çalışmaları yürütülmüştür.

Akademisyenler, kamu ve sivil toplum kuruluşları temsilcilerinin katılımıyla 2 gün boyunca 5 ayrı oturumda grup çalışmaları yapılmıştır. 1. Gün tüm katılımcılarla birlikte yapılan açılış konuşmalarının ardından oturumlara geçilmiş ve sunumların ardından 2. Gün 5 oturumda sorun ve çözüm önerilerine yönelik çalıştay yapılmıştır. Her oturum daha önceden belirlenen moderatörlerin yönetiminde gerçekleştirilmiş, oturumlar raportörler tarafından kayıt altına alınmış ve çalıştayın son gününde oturum sunumları yapılmıştır. Ele alınan konular ve oturum yöneticileri aşağıda yer almaktadır.

BAÇILIŞ KONUŞMALARINDA DİKKAT ÇEKİLEN HUSUSLAR

Sayın Saadet GÜLBARAN

2.1. TOGEMDER Yönetim Kurulu Başkanı Konuşması,

Kadın ve çocuk sorunlarına eğilerek aileyi bir arada tutup refah seviyesini yükseltecek çalışmalar yapıyoruz. Bütün çocukların şefkatli ve karakterli ebeveynleriyle huzurlu ve güvenli ortamda büyümesi gerekir. "Ama maalesef birçok farklı sebebe bağılı olarak bu her zaman mümkün olamıyor. Çocuklar ihmal ve istismara maruz kalabiliyorlar.

Bu ülkemizde olduğı gibi tüm dünyanın üzerine eğildiğı bir konudur. Hepimiz aynı soruyu soruyoruz: Eksik ya da yanlış olan nedir? Ne oluyor da masum bir bebek büyüüp ileride sapkınlıklara ve kötü insana dönüşebiliyor? İşte bu sempozyumda bu sorulara cevap aramaya ve çözüm yolları bulmaya çalışacağız. Çocuk ihmal ve istismarının önlenmesi için bu ve benzeri davranışlara iten sebepler araştırılmalıdır. Sivrisinekle mücadele etmenin en kesin yöntemi bataklığı kurutmaktır. Bu noktada STK ve kamu kurumlarının birlikte hareket edip ortak çalışması önemlidir."

Sempozyuma adını veren 'Biz geleceğiz' projesinde farkındalık eğitimi üzerinde duruyoruz. Projenin iki hedefi bulunmaktadır.

Öğrenciler, aileler, öğretmenler, okul personeli, muhtarlar ve din adamlarını kapsayacak bir kitleye, ihmal ve istismardan korunma ve koruma konusunda eğitim vererek, ilgili bakanlıklarla iş birliğı halinde, okul temelli aile ve çevre modeli kazandırılmasını amaçlıyoruz.

Bu eğitim çerçevesinde 5.000 çocuk ve aileye ulaşmayı hedefliyoruz. Konuyu tüm yönleriyle irdeleyerek hem çocuklara hem ailelere eğitim vereceğiz. İstismarın ne olduğunu, nasıl korunulacağını, ailelere düşen görevleri anlatacağımız bu eğitim sürecinde çocukları da çok yönlü bilgilendireceğiz. Bir diğere hedefimiz ise istismara uğramış çocuklar için 'Çocuk İzlem Merkezi' inşa etmek ve hayata geçirmektir.

İstismara uğrayan çocuğun ihbar sonrası, kolluk kuvvetleri, adli merciler ve sağlık kurumları tarafından ayrı ayrı değerlendirilmesi zaten anlatmakta zorlandığı olayları tekrar tekrar yaşaması çocukta travmanın şiddetlenmesini sağlar. Adli ve tıbbi işlemlerin tek merkezde ve kendi alanında yetkin kişilerce yapılabilmesi mümkündür.

Merkez burada devreye girecek ve çocuk yaşadıklarını uzmanla paylaşırken, çocuk tarafından görülmeyen ilgili taraflar onu dinleyip işlemlerini yapabilecektir. Çocuğun ifadesi alınırken, Cumhuriyet savcısı, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı uzmanı, çocuğun avukatı, adli tıp uzmanı, çocuk hekimi merkezde hazır bulunacak ve merkez, çocuğun ve ailenin rehabilitasyonunu da sağlayacaktır."

Sayın Vasip ŞAHİN

2.2. İstanbul Valisi Konuşması

"Biz Geleceğiz" projesinin çok önemli ve hayati olduğunu düşünüyorum. Emeği geçenlere teşekkür ediyorum. Çocuk istismarı konusunun özellikle son yıllarda daha çok gündeme gelmektedir. "Biz Valilik olarak projenin her aşamasında bulunmak istiyoruz. Bu geleceğe bir hizmettir. İncinmiş kalplerin topluma kazandırılma projesidir. Rehabilite konusunda da önemli bir farkındalık oluşturacaktır."

Sayın İsmet Yılmaz

2.3. Milli Eğitim Bakanı Konuşması

"Çocuğu koruduğunuz zaman geleceği de korursunuz. Çocuğu iyi yetiştirirseniz, geleceğinizi daha iyi inşa eder, geleceğinize daha güvenle bakarsınız." Gerek uluslararası sözleşmelerde gerekse de millî mevzuatlarda, çocukları ilgilendiren bütün düzenlemeler ve faaliyetlerde çocuğun üstün yararının korunması ve gözetilmesine yer verilmektedir.

Birleşmiş Milletler (BM) Çocuk Hakları Sözleşmesi'nde, çocuğun her türlü istismara karşı korunması, bir şekilde istismara uğradıktan sonra tekrar topluma kazandırılması için gereken tedbirlerin alınması ve ilgili kurumların oluşturulması, bu konuda eğitsel tedbirlerin alınmasının öngörülmektedir. Kişinin huzur ve mutluluğunu sağlamak, maddi ve manevi varlığını geliştirmek, gereken şartları oluşturan devletin görevidir. Yine kişinin vücut bütünlüğüne dokunulamaz. Alanın ve çocukların korunması için devlet gereken tedbirleri alır. Devlet her türlü istismara ve şiddete karşı çocukları korur. Sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına herkes sahiptir. Bir ülkenin geleceğinin güçlü, sağlıklı ve dengeli bireylerin yetişmesine bağlıdır. Çocuklar için atılan her adım, ülkenin bekası için atılan bir adımdır. Bir çocuğun her bakımdan sağlıklı ve dengeli bir birey olarak yetişmesi için ilk adım ailede atılmaktadır.

Bununda okulda güçlendirilerek çevreyle pekiştirilmektedir. "Bugün 65.000 üzerindeki okulumuzda 1.000.000'dan fazla öğretmenimizle 18.000.000' a yakın öğrencimize eğitim vermekteyiz. Bu yıl iki hedefimiz var. İhmal ve istismarı önleme ve madde bağımlılığıyla mücadele.

Risk altındaki grupları tespit etmek için her okulun bir risk haritasını oluşturuyoruz. Yine riskli birey ve grupların tespit edilmesi doğrultusunda bir çalışma yapıyoruz. Sınıf rehberlik etkinliklerinde yıl boyu kazanımları evlatlarımıza aktarmak istiyoruz. Bu kazanımlarla, çocukların sosyal ve duygusal olarak güçlendirilerek, aynı zamanda istismar olaylarından korunmalarını sağlamayı hedeflemekteyiz. Yine öğretmenlerimizi eğitiyoruz. Velileri bilgilendiriyoruz. 3.641.000 veliye eğitim verildi. 32.000 rehberlik öğretmeni bu konuda bilinçlendirildi. 95.000 idareci ve 683.000 öğretmene çocuklara yönelik ihmal ve istismarın önlenmesi eğitimleri verilmiştir."

Sayın Abdülhamit GÜL

2.4. Adalet Bakanı Konuşması

"Çocuğa karşı cinsel istismar failleri artmıyor, azalıyor. Çocuğun nitelikli cinsel istismarı suçundan 2010 ile 2014 yılları arasında açılan dava sayısı yıllık ortalama 8000 iken bu rakam 2014 yılından itibaren istikrarlı bir şekilde azalmıştır. 2010 yılında 7929 dava açılmışken 2017 yılında bu rakam 5.114 olmuştur.

İhmal ve istismar çok boyutlu kavramlardır. "Çocuğun karnını doyurmakla yetinip, zihnini ve ruhunu aç bırakırsak sonuçları vahim bir tabloyla karşılaşırız. Sevgiden, şefkatten, merhametten ayrılırsak karşımıza çıkan bir istismar tablosu oluşur. Çocuğun istismarının en kaba ve insanlık dışı türü olan cinsel istismarla sınırlı biçimde de anlamamak gerekir. Fiziksel, zihinsel, duygusal ve psikolojik varlığını sömüren, suistimal eden her eylem istismarın farklı, değişik bir görünümüdür. Dünya genelinde varlığını koruyan bir sorun olarak, örneğin çocuk işçiliği, çocukların fiziksel ve ekonomik istismarı da örnektir.

Bir çocuğun eğitim hakkından mahrum bırakılması da istismardır. Başta kız çocukları olmak üzere, bütün çocukların eğitim hakkından yararlanması hususunda gösterilen çabalar, istismarı önlemede katkı sağlayacaktır.

Çocuk kavramı esasen zihinlerimizde masumiyetin bir imgesi olarak yer edinmiştir. Masumiyet imgesini bozan, suç olgusuyla karşılaştığımızda Adalet sisteminin müdahalesi de kaçınılmaz olmuştur. Çocuk, isterse suçun faili bile olsa ortada olan bir istismar tablosu vardır.

Mevzuatımızda birçok yerde "suça sürüklenen çocuk" kavramı kullanmıştır. Çocuğun suça itilmesi, yaratılışından gelen temiz tabiatıyla değil, çevresel faktörlerle ilişkilidir. Bu konu da hepimizin öncelikli mücadelesi edeceği alandır. Ceza hukukunun suça itilen çocuklara yönelik özel dikkati de günümüzde önleme ve yeniden topluma kazandırma üzerine yoğunlaşmıştır." İstatistikler cinsel suçlarda dramatik bir sayısal artış olmadığını aksine bir azalma eğilimini açıkça ortaya koyuyor.

"2009 öncesi şu kadar dava varmış" şeklindeki açıklamalar art niyet ya da yanlış bilgilendirmeden kaynaklı olduğunu ifade etmek isterim. Özellikle UYAP öncesi yargılamalarda 10 suç, 10 fail olsa bile tek dosya sayılıyor. Ama 2009'dan sonra bir dosyada 10 fail, 10 mağdur, 10 ceza kanunu ilgilendiren suç varsa o dosya 30 suç olarak sayılmaktadır.

Bu, AK Parti hükümeti olarak bizim istatistikleri doğru belirleyelim ki ona göre suç ceza politikaları belirleyelim anlamındaki çok önemli bir adımdır. Aksi takdirde asla bir şeylerin üstünü örtmek değil. İstatistikleri doğru bilelim ki nerede, hangi bölgelerde, hangi şehirlerde, hangi yaş kriterinde, hangi toplumsal gruplarda bu vakalar oluyor. Bununla ilgili Aile Bakanlığı, Adalet Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı politikalarını oluşturmakta ve sorunları çözmektedir."

Sayın Fatma Betül SAYAN KAYA

2.5. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı Konuşması

İhmal ve istismar, çocuğun sağlığına, gelişimine ve onuruna karşı tehlike oluşturan her türlü fiziksel, duygusal ve cinsel şiddeti içeren, ayrıca çocuğun ihtiyacı olan sevgi, şefkat ve ilgiden mahrumiyeti barındıran bir davranıştır. Bu insanlık dışı davranışa karşı sesimizi yükseltmek, sıfır toleransla mücadele etmek durumundayız. İstismar ve taciz olayları, hem çocukların bedeni ve ruhunda derin yaralar açıyor hem de toplumumuzda infial uyandırıyor. Bu tür olayların bir daha yaşanmaması adına gerekli tüm önlemleri almak ve düzenlemeleri yapmamız elbette önemli. Çocuk istismarında önemli olan bu tür olayların önlenmesidir. Bunun için bakanlık olarak koruyucu ve önleyici hizmetlere büyük önem veriyoruz."

Bir ülkenin ekonomik gelişmişliğinin yanında mutlu birey ve güçlü aile yapısına da sahip olması gerekmektedir. "Bu yapının temel unsurlarından biri, çocuğa verilen önem ve değerdir. Çocuklarımızın her yönden sağlıklı gelişiminin sağlanması konusu, günümüzde giderek çok boyutlu hale gelmekte ve bu da sorunların çözümünü güçleştirmektedir.

Günümüzde bilişim ve iletişim araçlarının yaygınlaşmasının hayatı kolaylaştırmak kadar, yeni tehdit alanlarını da beraberinde getirmektedir. Bu hızlı değişimin olumsuzluklarına karşı bireyi, aileyi ve toplumu korumak, aynı zamanda güçlendirmek durumundayız.

Koruyucu ve önleyici hizmetlerin başında eğitim faaliyetleri gelmektedir. Bakanlık olarak aileye, çocuca ve çocukla temas halinde olan meslek personeline yönelik kapsamlı eğitim programları düzenliyoruz. Aile Eğitim Programı ile 'Çocuğa Yaklaşım', 'İletişimi Başlatma', 'Kriz ve Krize Müdahale', 'Çocukta Mahremiyet' gibi konularda 900.000 kişiye eğitim verdik.

Ayrıca 2017 yılı içerisinde bakanlığımız koordinasyonunda ilgili kamu kurumları, sivil toplum kuruluşları ve akademisyenlerle 'Mahremiyet Çalıştayı' gerçekleştirdik. Burada elde ettiğimiz sonuçları değerlendirdik. Tüm kuruluşlarımızda mahremiyet eğitimini gerçekleştirmek üzere planlamalar yaptık ve hayata geçiriyoruz. Ailelere ve yaş düzeyine göre, çocuklara yönelik 'Beden Bütünlüğü ve Sınırlar', 'Etkinliklerle Değerler Eğitimi ve Mahremiyet Bilinci' konularında eğitim programlarımızı sürdürüyoruz. 2018 yılı içerisinde yatılı kuruluş personeli, sosyal yardım alan aileler, evde bakım alan aileler ve sosyal ve ekonomik destek alan çocukların aileleri olmak üzere toplam 1,5 milyon kişiye eğitim vermeyi hedefledik."

2018-2023 dönemini kapsayan Ulusal Çocuk Strateji Belgesi ve Eylem Planı'nın da hazırlıklarını tamamladık ve en kısa zamanda kamuoyuyla paylaşacağız.

Bakanlığımız bünyesinde faaliyet gösteren Sosyal Medya Çalışma Grubu ile olumsuz içeriklere anında müdahale ediyoruz. Ekiplerimiz bu konuda Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu ile Siber Suçlar Daire Başkanlığı ile eşgüdüm halinde çalışıyor. Zararlı içeriklere müdahalenin yanında, olumlu içerikleri de teşvik ediyoruz. Bakanlık olarak, Radyo ve Televizyon Üst Kurulu (RTÜK) ile aile ve çocuk dostu yapım ve dizilerin teşvik edilmesine yönelik mevzuat oluşturduk.

Çocuk istismarlarında en temel sorunlardan birinin de bu müessif olayın farkedilmesinde yaşanan güçlüklerdir. "Bunun için Aile ve Sosyal Destek Programımızı (ASDEP) önemsiyorum. ASDEP ile 2017'nin son çeyreğinde 208 bin hane ziyareti gerçekleştirdik. 2018 yılında ilave istihdam edeceğimiz ASDEP personeli ile 2 milyon hane ziyareti gerçekleştireceğiz. Bu ziyaretlerde ihmal ve istismar konusunda da risk haritalarını oluşturmayı hedefliyoruz.

Koruyucu ve önleyici hizmetlerin yanı sıra, istismar olayının meydana geldiği andan itibaren, hızlı müdahale, mağdurun ve ailenin desteklenmesi ve rehabilitasyonu konusunda da önemli adımlar attık. 'ALO 183' Sosyal Destek Hattımız ile 7 gün 24 saat ücretsiz olarak ihbarlar alıyor, anında müdahale ve destek imkanı sağlıyoruz. 'ALO 183' hattı Türkçe'nin yanı sıra Arapça, İngilizce ve işaret diliyle de hizmet vermekte, ayrıca ücretsiz olarak kısa mesaj yoluyla da erişim sağlanabilmektedir. İhbarın gelmesi ile birlikte, 81 ilimizde bulunan kuruluşlarımız mağdura anında ulaşarak gerekli işlemler başlatılmaktadır.

İstismar sonrası, kanunen koruma altına alınan çocuklar için bakanlığa bağlı yatılı hizmet veren Çocuk Destek Merkezleri ile hizmet sunmaktayız. "Çocuğun aile yanında desteklenmesi gereken durumlarda ise yine bakanlığımıza bağlı gündüzlü hizmet veren Sosyal Hizmet Merkezleri bünyesinde Çocuk Destek Birimleri ile çocuğun sosyal hayata uyumu, okula devamı, aile desteği gibi hizmetleri yürütüyoruz.

Çocuk Destek Merkezlerimiz, suç mağduru, suça sürüklenme, sokakta yaşama, madde bağımlılığı gibi alanlarda yaş gruplarına ve cinsiyetlerine göre ihtisaslaştırılmaktadır. Çocuk Destek Merkezlerimiz 36 ilimizde 66 noktada hizmet sunmaktadır. Bu merkezlerde çocuğun ihtiyaçlarına uygun eğitim, sağlık ve sosyal destek hizmetleri verilmektedir. Nihai amacımız çocuklarımızın rehabilitasyon sürecinin ardından yaşamını normal bir şekilde sürdürmesi ve toplumla bütünleşerek geleceğe güvenle bakabilmesini sağlamaktır.

Bundan kısa bir süre önce çocuk istismarının önlenmesi konusunda Başbakan Yardımcısı Recep Akdağ başkanlığında 6 bakandan oluşan bir komisyon kurduk, kapsamlı ve yoğun bir çalışma yürütmekteyiz. Bu konudaki mevcut yasal düzenlemeleri, koruyucu önleyici hizmet ve çalışmalarını gözden geçirmekteyiz.

Komisyonumuzun çalışmalarıyla önemli bir mesafe kat ettik. Çok kısa bir süre içinde de tamamlanacak. Çocuk istismarı konusunda dikkat çekmek istediğim diğer bir konu da bu tür müessif olayların yazılı ve görsel basında yer alışı biçimi ve buralarda kullanılan dildir. Bu haberlerle ilgili görüntü ve kullanılan dilde özen gösterilmesi, mağdurun ve ailenin ifşa edilmemesi oldukça önemli. Bu itibarla, çocuğun üstün yararını korumak amacıyla istismara uğrayan çocuğun ve ailenin ifşasını engellemek için de kanun değişikliği teklifi hazırladık.

Çocukların yüzündeki her tebessümün Türkiye'nin umududur. Umudu yaşatmaya ve çocukları en iyi şekilde geleceğe hazırlamaya devam edeceğiz."

Sayın Hanım Efendi Emine ERDOĞAN

2.6. Cumhurbaşkanımızın Eşi Hanım Efendinin Konuşması

İhmal ve istismar konusu önemli ve acil bir konudur ve tüm işlerden önceliklidir. Sivil toplum kuruluşlarının böylesi gayretleri takdire şayandır. Bu çabalar hükümetin bu alandaki yoğun çalışmalarına katkı sunacaktır.

Çocuk kelimesi, ihmal ve istismar kelimesiyle yan yana gelebiliyorsa, ortada ciddi bir sorun var demektir. Allah'ın bize emanet olarak verdiği çocuklar ihmal ediliyorsa, bu en büyük sorumsuzluktur. İnsanlık ayıbıdır. Peygamberimiz, 'Bakmakla yükümlü olduğu kimseleri ihmal etmesi, kişiye günah olarak yeter' buyuruyor. Şayet bir insanın sorumluluğunu alıyorsak, onun güvenlik, beslenme, barınma, eğitim, sağlık gibi temel ihtiyaçlarını karşılamakla mükellefiz. Aynı şekilde duygusal gelişimine rehberlik etmeliyiz. Çocuklar, masumiyeti, saflığı ve acziyeti ile bize insanlığımızı öğreten mürebbiyelerdir.

'Çocuk gibi masum, çocuk gibi tertemiz' deriz. O masumiyeti hangimiz özlemiyor? Cahit Sıtkı diyor ya; 'Affan Dede'ye para saydım, sattı bana çocukluğumu. Artık ne yaşım var, ne adım, bilmiyorum kim olduğumu. Hiçbir şey sorulmasın benden, haberim yok olan bitenden.' Çocukluk, böylesine masum, böylesine hesapsız kitapsız, tertemiz olmaktır. Masumiyetle bu derece özdeş olan çocuk, istismarın konusu olabilir mi? İnsanlığın kirlenen vicdanıdır istismar. Hal böyleyken, ne yazık ki çocuk istismarı, tüm dünyada yükselen bir insanlık suçudur.

İstismara uğrayan bir çocuğun, bir daha eski duygu dünyasına dönmesi neredeyse imkânsızdır. Zaten çoğu kez bu istismar gizli kalır, çocuğun iç dünyasında büyür, büyür, altından kalkılamaz bir yük halini alır. Bu nedenle, çocukların duygu dünyaları iyi takip edilmeli, tüm ipuçları bilinçli şekilde değerlendirilmelidir. Güçlü, sağlıklı bir toplum inşa etmenin yegane yolu, geleceğin sahibi olan çocukların psiko-sosyal ve fizyolojik açıdan sağlam, istismardan uzak bir yaşam sürmesidir. Bunu tesis etmek ise, hepimizin boynunun borcudur. Devlet, sivil toplum, medya ve aileler olarak bu sorun etrafında kenetlenilmesi gerekmektedir.

Bu noktada ailelere çok önemli sorumlulukların düştüğünün altını çizmek istiyorum. Ne yazık ki, bugün ailelerin çocuklarıyla ilişkisi eskisinden çok farklıdır. Eskiden aileler, çocuklar için koruyucu kalkandı. Aile içinde bir denetim mekanizması vardı. Fakat bugün çocuklar, teknolojinin kucağına terk edilmiş durumda. Medyanın bilinçsiz yayınları, anne baba kontrolünü aşındırıyor. Karşılıklı saygı ve sevgiye dayanan ilişkiler hasar görmüş halde. Çocukların hangi düşünce ve ruh ikliminde yaşadığı, anne-babaların maalesef bilgisi dışındadır. Şunu hiç unutmamalım, çocuk en çok anne-babanın, sonra eğitim kurumlarının ve nihayetinde toplumun ürünüdür. Kendi karnemizi görmek istiyorsak, çocuklarımıza bakmalıyız.

Çocuklar konusunda insanlığın karnesi çok kötü durumdadır. Hayatı erken yaşta tanımak zorunda kalan, silahların gölgesinde yaşam süren nice çocuk söz konusudur. Çocuklar, yaşlılar rahmete vesile iken ne yazık ki ihmalin, istismarın konusu oluyorlar.

Cinsel, ekonomik, duygusal, birçok açıdan, adına insan diyemeyeceğimiz varlıkların sömürüsüne uğruyorlar. Bu sorunların panzehiri aileyi güçlendirmektir. Şuurlu anne babalar yetiştirmektir. Bir çocuğun yeri ne sokak, ne yetiştirme yurdudur.

Çocuğun yeri ailedir. 'ana kucağı' ya da 'baba ocağı' diye adlandırdığımız sıcak yuvadır. İlgiden uzak çocuklar, her türlü riskin muhatabıdır. Gerek aileleri ile yaşayan, gerekse kimsesiz, sahipsiz çocuklar, bizim sevgimize muhtaç. Bizler, onların sevinci, umudu, direnme gücü olmalıyız. Ne zaman gözlerinde umudun ışığı sönmeye, yüzlerindeki aydınlık gölgelenmeye, ne zaman dirençleri zayıflamaya yüz tutsa, onları sevgi ve şefkatle sarıp sarmalamalıyız. Kimsesizlerin kimsesi olmalıyız.

Koruyucu aile, çeşitli nedenlerle, biyolojik ailelerin yanında bakımı sağlanamayan, bu sebeple devlet koruması altında olan çocuklarımıza sunulan aile odaklı bir hizmettir. Kasım 2017 itibarıyla 4564 koruyucu aile yanında 5542 çocuk bulunmaktadır. Bugüne kadar bu hizmetten 11 bin çocuğumuz hizmet almıştır. Toplumun, aile şefkatine ihtiyaç duyan bu çocuklara sahip çıkması gerekir. Çünkü onlar, toplumun emanetidir"

Hukuki yaptırımları artırmalı, toplumu istismara teşvik eden yayınları denetim altına almalı, meseleyi tüm yönleriyle değerlendirmeliyiz. Bu sempozyumun bu meselelere güzel bir pencere açacağını düşünüyorum. Bakanlarımız burada. Medyamız burada. Ailelerimiz burada. Ortak bir gayretle çocukların güven içinde yaşayacağı bir dünya inşa etmek, en temel sorumluluğumuzdur.

Çocukları güvende olmayan bir toplumun geleceği de yoktur. Sözlerime son vermeden önce, eğitim uçuşu sırasında şehit olan pilotumuz ve Afrin'deki kayıplarımız başta olmak üzere, tüm şehitlerimizi rahmetle anıyorum. Ailelerine ve milletimize başsağlığı diliyorum.

BİZ GELECEĞİZ PROJESİ ÇOCUK İHMAL VE İSTİSMARI SEMPOZYUMU ATÖLYE ÇALIŞMALARI SONUÇ RAPORLARI

1. Grup - 1. Oturum: Hukuk Bağlamında Çocuk Koruma Sistemleri

1. Türkiye'de son yıllarda çocuk hakları ve koruma alanında önemli adımlar atılmış ve pek çok konuda programlar geliştirilmiş olmakla birlikte halen geliştirilmesi, revize edilmesi, yeniden yapılandırılması gereken alanlar söz konusudur. Çocukların yetiştirilmesinde en ideal yapı aile kurumudur. Tüm toplumlar için aile kurumu, potansiyelinde taşıdığı koruyucu, önleyici ve eğitici işlevleri ile vazgeçilmez bir güçtür. Ancak ebeveynler olmadığında ya da onların çocukları korumasında zafiyetler olduğunda, ülkelerin çocuk koruma sistemleri devreye girmektedir. Bu çerçevede farkındalığı yüksek bilinçli ailelerde etkin ebeveynlik ilkeleri ile çocuk yetiştirmek toplumun teminatını oluşturmaktır. Bu görev ise; Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı koordinasyonunda tüm bakanlıklara düşmektedir.

2. Çocukların cinsel istismarına ilişkin hukuki yaptırımların caydırıcı olmaması kamuoyunda infial yaratmaktadır. Türk Ceza Kanununun 103 ve 104. maddelerinde konu ele alınmıştır. Kamuoyunca yetersiz görülen ceza miktarları gözden geçirilmelidir.

3. Reşit olanın çocuğa karşı cinsel istismar suçu işlenmesi durumunda ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası verilmesi tartışılmalıdır.

4. Çocuk İzlem Merkezleri mevcut hali ile Başbakanlık genelgesi çerçevesinde hizmet vermektedir. Çocuk İzlem Merkezlerinin mevzuatı oluşturulmalı ve ülke genelinde yaygınlaştırılmalıdır.

5. Çocuk İzlem Merkezlerinde sosyal çalışmacı, psikolog, çocuk gelişimci, öğretmen, avukat bulundurulması zorunlu hale getirilmelidir.

6. ÇİM işlemleri sırasında Cumhuriyet Savcısının bulunmasının zorunluluk haline getirilmesinin sağlanması gerekmektedir.

7. Katalog suçlar kapsamının genişletilerek çocukların cinsel, ekonomik, duygusal ve diğer yollarla istismarı da katalog suçlar kapsamına alınmalıdır.

8. Okul personelinin cinsel istismar hakkında bilimsel, gerçekçi ve yeterli bilgilerle donatılması ve bunlara sahip olması gerekmektedir.

9. Cinsel istismar vakalarında okullarda gizlilik esasına dayanarak, mahremiyet kuralları çerçevesinde yürütülmesini sağlayacak tedbirler alınmalıdır.

10. Okul sosyal hizmetin yaygınlaştırılmaması, önleyicilik noktasında eksiklik arz etmektedir. Okul Sosyal Hizmeti, aktif hale getirilmeli, okullarda Sosyal Hizmet Uzmanı görev almalıdır. Farklı meslek elemanları, birlikte çalışmalıdır.

11. 5395 sayılı çocuk koruma kanunu, multidisipliner çalışmayı zorunlu kılmaktadır. Bu durumda, kurumlar arası işbirliği elzemdir. Memur muhakemat kanununa bakılması önerilir.

12. TCK madde 104'ün iptal edilen 2. fıkrasına dikkat çekildi. 2010 yılında 41. Maddeye eklenen fıkrayla mağdur/fail arasındaki ilişki yeniden değerlendirildi. Mağdur/fail arasındaki yaş farkı yeniden değerlendirilmelidir. Buna dair ekleme yapılmalıdır.

13. Kız çocuklarda, aile rızasıyla 15 olan evlenme yaşının yükseltilmesi gerekmektedir.

14. Cinsel istismar mağduru çocukların, ASPB kuruluşlarına teslim edilmesi sürecinde mağdur ifadeleri ve ÇİM'de edinilen bilgiler, kuruluşla paylaşılmamaktadır. Bu durum; istismar mağduru çocuğa dair nitelikli sosyal inceleme yapılması sürecinde bilgi eksikliğine neden olmaktadır. Bu durum, özellikle aile içi cinsel istismar vakalarında sorun teşkil etmektedir.

15. ÇİM'de alınan ifadeler/deliller gizlilik gerekçesi ile avukata dahi ulaşmamaktadır. Bu konuya ilişkin Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sisteminde (UYAP) mevzuat açık değildir. Bu durum, mağdur çocuk hakkında değerlendirmeyi zorlaştırmaktadır.

16. Avukatlar, zaman zaman bu ifadeleri çocukların aileleri ile paylaşabilmektedir. Bu konuyla ilgili bir önlem alınmalıdır.
17. Meslek edindirme/iş yerleştirme kapsamında eğitim tedbirinin uygulanması eksik kalmaktadır.
18. Dilendirilen, mendil sattırılan vb. çocuklarla ilgili kamu spotları, bilgilendirme faaliyetleri artırılmalıdır. Vatandaş; bu çocuklardan ürün almamalı, onlara para verme yoluna gitmemelidir.
19. Koruyucu/destekleyici tedbirler bağlamında tedbirlerin eksik algılandığı görülmektedir. Danışmanlık tedbiri de bir koruma tedbiridir. Her vakada, kuruluş bakımı yoluna gidilmesi doğru değildir. Danışmanlık Tedbiri uygulamaları güçlendirilmelidir.
20. Kuruluşta kalan çocuğun mutsuzluk sebebi, baskı ortamından çok aile özlemidir. Adli süreç içerisinde sağlık tedbirlerinin talebi ve uygulanması artırılmalıdır.
21. Koruyucu ve destekleyici tedbirlerin önleyici boyutuna ağırlık verilmelidir. Aile Sağlığı Merkezlerinde, doktorla birlikte Sosyal Hizmet Uzmanı, Psikolog, Öğretmen vb. meslek elemanları da görev alabilmelidir.
22. Evlenmek üzere sağlık kuruluşlarına müraaat eden çiftlerin bu süreçte profesyonellerce değerlendirilmesi gerekmektedir.
23. Özellikle ebeveyn tarafından, aile içi cinsel istismar vakalarında, koruma sürecinde velayetin nezli kararı alınabilmelidir. Kuruluş tarafından açılan velayet davaları, bazı durumlarda çocuğun yararına uymayan şekilde sonuçlanarak kuruluş tarafından açılan dava kaybedilebilmektedir.
24. İvedilik ilkesi gözetilerek işlem yapılmalıdır.
25. Çocuk alanında görevli, sağlık, spor, kolluk, eğitim vb. tüm kamu ve özel sektör çalışanlarına yönelik, ihmal ve istismarın tespiti, tespitten sonra yapılacak iş ve işlemler, mahremiyet eğitimleri düzenlenmelidir.
26. Türk Ceza Kanununun ikinci bölümünde çocuk istismarı suçlarında ceza indiriminin yapılma şeklinde düzenleme yapılmalıdır.

27. Çocuk mahkemelerinin sayısı artırılarak, davaların ivedilikle sonuçlandırılmasının sağlanması, Çocuk Mahkemelerinin erişkinlere hizmet veren adli binalardan fiziksel olarak ayrı olmasının sağlanması gerekmektedir.

2. Grup - 2. Oturum Çocuk İhmal ve İstismarında Sağlık Boyutu

1. İl Koordinasyon Kurullarının yıl içerisinde en az iki kez; "çocuk ihmal ve istismarını" gündem alacak şekilde toplanması önerilmektedir. Böylelikle ilgili Bakanlıklar arasında eksikliklerin giderilmesi ve işbirliğinin artırılması amaçlanmaktadır.

2. Çocuk İzlem Merkezi Yönetmeliği ve Uygulama Yönergesinin "görev – yetki – sorumluluk ve iş akışının" belirlenmesi bağlamında ivedilikle yayımlanması gerekmektedir.

3. Ülke genelindeki Çocuk İzlem Merkezlerinin standardizasyonu ve eşgüdümlü çalışmasının sağlanması amacıyla bir Çocuk İzlem Merkezinin "Koordinator Merkez" olarak belirlenmesi ve bu merkezin diğer Çocuk İzlem Merkezlerine "süpervizyon – danışmanlık – destek hizmetleri" sunması planlanmalıdır.

4. Milli Eğitim Bakanlığı ve Sağlık Bakanlığı arasında çocukların ve ebeveynlerin "çocuk ihmal ve istismarı" konusunda eğitilmesi bağlamında müşterek çalışma planlanmalıdır. Çocuk İzlem Merkezlerinin bağlı bulunduğu Kamu Hastaneleri Başkanlıkları ve Milli Eğitim İlçe Müdürlükleri tarafından verilecek olan eğitimlerin "içeriği – periyodu – kapsamı" taraflarca yıllık ikili işbirliği protokolü yapılarak belirlenmelidir.

5. Çocuk İzlem Merkezleri tarafından 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanununun 5. Maddesi gereğince talep edilen tedbir kararlarının; Çocuk İzlem Merkezlerinde görev yapan Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü temsilcisi tarafından izleme, ölçme ve değerlendirme faaliyetlerinin yapılması önerilmektedir. Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlükleri tarafından; "İzleme ve Değerlendirme Raporlarının" ve "Ölçme İle İlgili İstatistiklerin" üçer aylık periyotlarla Çocuk İzlem Merkezi Yönetimleriyle paylaşılması gerekmektedir.

6. Sağlık Bakanlığı, Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü Ruh Sağlığı Şubesi tarafından; Çocuk İzlem Merkezlerinden talep edilen aylık istatistiklerin; "kök neden / sorun – hedef analizlerinin yapılarak koruyucu – önleyici – rehabilite / tedavi edici faaliyetlerin düzenlenmesi" gerekmektedir.

7. Cinsel istismar vakalarında; fail tarafından cinsel yolla bulaşan hastalıklara ilişkin yapılacak değerlendirmelerde çocuğun risk altında bulunduğu dönemde zaman kaybı olmaksızın tedavi edilebilmesi için; failin taşıdığı bulaşıcı hastalıkların tespit edilebilmesi amacıyla failin adli sürece girdiği ilk aşamada "kan örneklerinin alınması ve bilgilerinin Çocuk İzlem Merkezlerine ulaştırılması" sağlanmalıdır.

8. Çocuk İzlem Merkezlerinin; çocukların tıbbi tedavisi ve takibi amacıyla "Hastane Bilgi Yönetim Sistemine (HBYS)" entegrasyonun sağlanması ancak HBYS üzerinden bilgilerin "cinsel istismar" içeriği ve mahrem bilgiler paylaşılmadan işlenmemesinin "gizlilik – mahremiyet" ilkesine dikkat edilmesi gerekmektedir.

9. Çocuk İzlem Merkezlerinin; Hastane Bilgi Yönetim Sistemi ya da kurgulanacak diğer Bilgi Sistemleri dâhilinde UYAP entegrasyonun sağlanması gerekmektedir.

10. Yüksek Öğrenim Kurumlarında öğrencilerin "Çocuk İhmal ve İstismarına" ilişkin bilgi düzeylerinin artırılmasına yönelik ders programlarına eğitim modülleri eklenmelidir.

11. Çocuk ihmal ve istismarına ilişkin farkındalık oluşturulması, ihbar mekanizmalarının tanıtılması bağlamında tüm Bakanlıklar, Kamu Kurumları, Eğitim Kurumları ve çocukla ilişkili olan tüm özel işletmelere "Çocuk İhmal ve İstismarı Eğitimi" verilmelidir.

12. Birinci basamak / koruyucu – önleyici sağlık hizmetlerinde görev yapan sağlık çalışanlarına; "Çocuk İhmal ve İstismarı Eğitimi" verilerek, saha çalışmasında ve birinci basamak tedavisinde farkındalık artırılmalıdır.

13. Çocuk İzlem Merkezlerinde görev yapan Adli Görüşmecilere yönelik "Ruh Sağlığı ve Travma" eğitimi verilerek, Adli Görüşmeci Sertifikasyon Programına dahil edilmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

14. Çocuk İzlem Merkezlerinin koordinasyonunu sağlaması planlanan "Koordinasyon Merkezi" tarafından çocuk istismarına yönelik; 7/24 telefonda danışmanlık hizmeti verebilecek ALO(Danışmanlık) hattının kurulması ve hattın Emniyet Genel Müdürlüğü entegrasyonunun sağlanarak ihbar niteliği taşıyan bilgilerin Çocuk Şube Müdürlükleri / Büro Amirliklerince değerlendirilmesinin sağlanmasına ilişkin proje oluşturulmalıdır.

15. Çocuk İzlem Merkezlerinde görev yapan; Hemşirelere / Sağlık Memurlarına yönelik "Adli Hemşirelik Sertifikasyon Programı" oluşturulmalı ve uygulanmalıdır.

16. Çocuk İzlem Merkezlerinde; Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı İl Müdürlüğü Temsilcisinin mutlaka bulunması gerekmektedir.

17. Çocuk İzlem Merkezlerinin arşiv ve kayıt mevzuatının düzenlenmesi, adli görüşmeleri içeren dosyaların, CD ve kayıtların saklama koşulları ile ilgili hukuki düzenlemelerin yapılması gerekmektedir. Çocuk İzlem Merkezlerinde mağdurun konu ile ilgili hassasiyeti ve isteği üzerine ses ve görüntü kayıtlarının alındığı CD'lerin imha edilmesi ile ilgili düzenlemenin hukuki boyutunun değerlendirilmesi gerekmektedir.

18. Çocuk İzlem Merkezlerinde görev yapan Adli Görüşmecilerinin; görevlendirmeleri öncesinde "sertifikasyon şartlarını taşımasına ilişkin kriterlerinin değerlendirilmesi ve özlük dosyalarının Çocuk İzlem Merkezleri Yönetimince oluşturularak, sertifikasyon programı dahilinde periyodik olarak eğitimlerin ve süpervizyon süreçlerinin yenilenmesi" gerekmektedir.

19. Sağlık Bakanlığı tarafından; Adli Görüşmeci Sertifikasyon Programının daha sık periyotlarla tekrarlanması ve Adli Görüşmeci sayısının artırılması gerekmektedir.

20. Çocuk İzlem Merkezlerinin; ülke genelinde sayıları arttırılacak biçimde yapılandırılması gerekmektedir.

3. Grup - 3. Oturum Eğitim Özelinde Mutlu ve Sağlıklı Çocuk

1. Toplumun, kamu ve sivil toplum kuruluşlarının duyarlılığını arttırmaya yönelik ihmal ve istismar çalışmalarının tamamı için bütçe ayrılmalıdır.

2. Çocukların farkındalıklarına yönelik çalışmalar yapılmalıdır (MEB, RTÜK, BTK, Diyanet, Sağlık, ASPB, STK'lar.)

3. MEB müfredatında mahremiyet eğitimi, beden bütünlüğü ve sınırlar, değerler eğitimine daha güçlü ve etkili bir şekilde yer verilmesi gerekmektedir.

4. Ailelere ve yaş düzeylerine göre çocuklara beden bütünlüğü ve sınırlar, etkinliklerle değerler eğitimi ve mahremiyet bilinci kazandırma gibi konularda eğitim verilmelidir. Bu eğitimler okullarda, sağlık kurumlarında, görsel mecralarda ve kamu spotları dahil diğer her alanda verilmelidir.

5. Çocuklara ilk, orta ve lise eğitiminde zorunlu olarak yer alacak ders ve konularda bedensel, zihinsel ve cinsel gelişimlerine uygun, mahremiyet bilinci kazandırma, beden sınırları vb. eğitim verilmelidir.

6. Ailelerin ebeveynlik becerilerinin artırılması ve çocukların erken dönemde risklere karşı korunması amacıyla çocukların gelişim dönemleri ve sorun alanlarına ilişkin bilinçlendirme ve farkındalık kazandırma çalışmalarının yapılması ve yaygınlaştırılması gerekmektedir.

7. İhmal kapsamında ilköğretim okullarında tuvaletlerin kapılarının olmaması, açık olması veya kapanmaması ihmale sebebiyet verebilmektedir.

8. Anaokulundaki ilk çocukluk dönemini yaşayan çocukların yaşlarına uygun davranılmasında farkındalık kazandırılması gerekmektedir. Öğretmelerin bu hususta azami düzeyde dikkat etmesi için önlem alınmalıdır.

9. Okul servis şoförlerinin seçiminde dikkat edilmelidir.

10. Çocukların ulaşabileceği sosyal destek ve danışma hatlarında (155, 156, 147, 183 vb.) görev yapan personelin çocuk alanında ihtisaslaştırılması ve yaygınlaştırılmasına yönelik materyaller hazırlanarak ilgili tüm kamu kurumlarında dağıtımının sağlanması gerekmektedir.

11. Anne ve babalara eğitim verilerek çocuğun mahremiyet sınırlarının oluşturulması gerekmektedir.

12. Bireylere cinsellik eğitimi verilmesi gerekmektedir.

13. Okul personelinin cinsel istismar hakkında bilimsel, gerçekçi ve yeterli bilgilerle donatılması ve bunlara sahip olması gerekmektedir.

14. Okullarda cinsel istismarın önlenmesine yönelik yapılacakların adım adım belirlendiği sistemli bir eylem planının oluşturulması gerekmektedir.

15. Cinsel istismar vakalarında okullarda gizliliğin sağlanarak mahremiyete dikkat edilmelidir.

16. Okullarda cinsel istismar açısından risk faktörleri içeren grupların belirlenerek bunların takip edilmesi, eğitim ve sosyal destek sağlanması gerekmektedir.

17. Okullarda istismarın önlenmesiyle ilgili çocuklara yönelik eğitim çalışmaları müfredatın içerisinde, zorunlu okutulması gereken derslerin içerisinde yer almalıdır.

18. Cuma namazlarında babalara mahremiyet eğitimleri konusunda vaaz verilmelidir.

19. Çocuk ihmal ve istismarın da ilk ayağı Milli Eğitim Bakanlığı oluşturduğu için, tespit ve ilk adım olarak okullarda sosyal hizmet uzmanı ve psikolog bulundurulması gerekmektedir.

20. İhmal-istismar ile mücadele il çapında program haline getirilmesi gerekmektedir.

21. Milli Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim Ve Rehberlik Hizmetleri çerçevesinde ihmal, istismar ve bağımlılık konuları her okulda çalışılması zorunlu tutularak, rehberlik çerçeve planlarına alınmıştır. Bu kapsamda daha yeni ve etkili çalışmalar İstanbul Milli Eğitim Özel Eğitim Ve Rehberlik Bölümünce hazırlanmaktadır. MEB eylül ayı itibariyle öğretim tasarımı kapsamında çocuğa yönelik cinsel istismar konusunda zorunlu ders saati uygulamasına bir an önce geçilmesi gerekmektedir.

22. Sağlık Bakanlığı Aile Danışmanlık Merkezleri çalışmaları kapsamında ailede mahremiyet-beden güvenliği eğitimleri verilmelidir. Konu hakkında sosyal medyada kamu spotları oluşturulmalıdır.

23. Ev ziyaretleri kapsamında danışmanlık hizmetleri artırılmalı, kurumlar arası işbirliği-istişare içinde olunmalıdır.

24. Üniformalı bir polisin ya da beyaz önlüklü bir hemşirenin ilk yardım dersine uygulamalı olarak anlatması çocuklarda daha olumlu ve kalıcı etkiler yaratabileceği düşünülmektedir.

25. Milli eğitim bakanlığına bağlı, tüm kademelerde eğitim veren okullarda, okul hemşireliği kapsamında hemşirelerin bulundurulması öğrenci sağlığını koruma adına önemlidir.

26. Farkındalık yaratmak için süt kutuları veya çikolata paketlerin ve toplu taşıma araçları üzerinde BEDENİME DOKUNURSAN 183'Ü ARARIM vb gibi spotlar oluşturulmalıdır.

22. Sağlık Bakanlığı Aile Danışmanlık Merkezleri çalışmaları kapsamında 27. Yerel yönetimler tarafından ortak yaşam alanlarının çocuk dostu (kamera, ışıklandırma, uygun zemin ve malzeme, ulaşılabilirlik, konumlandırma vb.) olarak düzenlenmesi ve çocuk dostu alanlar yaygınlaştırılmalıdır. Çocuk dostu alanlarda daimi olarak ihtisas eğitimi almış kolluk kuvvetleri ya da özel güvenlik personelinin görevlendirilmesi gerekmektedir.

28. İlkokul ve ortaokul çağındaki çocuklara yönelik alınan sağlık, danışmanlık, eğitim ve diğer tedbirlerin okul, sağlık kurumları ve diğer kurumlarda yapılacak işlemleri tanımlamak üzere ASPB'ye yetki verilmesi gerekmektedir.

4. Grup - 4. Oturum: Medya ve Çocuk

1. Kitle İletişim Araçlarında çocuklara uygun olmayan içerikler yayınlanmamalıdır. İstismar vakalarının yayınlanmasından önce akıllı işaret koyma zorunluluğu getirilmelidir. Bu konuda RTÜK Yasası, Kişisel Verilerin Korunması Kanunu, Basın Kanununda düzenleme yapılmalıdır.

2. Ayrıca çocuk istismar haberlerinin medyada veriliş biçimi yasaklamaya varacak düzeyde kademelendirilerek düzenlenmelidir.

3. İstismar mağduru bireylerin kişisel bilgilerinin deşifre edilmemesi, ihlal edilmemesi yönünde düzenleme yapılmalı, ihlal edenlere ağır yaptırımlar getirilerek özel hayat ve kişisel verilerin korunması sağlanmalıdır.

4. Çocukların dijital ortamlarda aniden beliren (pop-up) reklamlar aracılığı ile uygun olmayan içeriklere maruz kalmasının engellenmesi sağlanmalıdır. Bu konuda Bilgi Teknolojileri Kurumuna yasa ile yetki verilmelidir.

5. En küçük bir cinsel sapmanın ileride bir şekilde çocukların cinsel istismarına yol açabileceği göz ardı edilmemeli ve her türlü cinsel sapmalardan ve pornografiden bireylerin uzak kalmalarının etkin bir önleme yöntemi olduğunun bilinerek cinsel sapmalardan uzak bir toplum oluşturulmaya çalışılmalıdır.

6. İnternet dünyasında da sanal gruplar oluşturularak mücadeleye katkı sağlanmalıdır.

7. Yazılı ve görsel basın bu konuyu gündeme taşımalı, eğitici programlar, çizgi filmler, televizyon dizileri ve filmler gösterime girmeli, halkın bilinç düzeyi artırılmalıdır.

8. Çocuklara yönelik içeriklerde satır arası mesajlara daha fazla dikkat edilmesi ve uzmanlarla daha yoğun işbirliği yapılmalıdır.
9. Çocuklara yönelik içeriklerde kültürel ve evrensel değerler öne çıkarılmalıdır.
10. Medya ürettiği zarar verici içerik sonucunda yaptırımlarla karşılaşmalı. Bu yönde yasal düzenlemeler yapılmalıdır.
11. Medya okur-yazarlığı eğitimlerinin aile ve çocuklara kolaylıkla ulaşmasının sağlanmasıdır.
12. TV içeriklerinin yaş sınırlamalarına yönelik bilgilendirmelerinin daha geniş biçimde kamu spotu olarak yayınlanmasıdır.

5. Grup - 5. Oturum: Çocuk İhmal ve İstismarında Sivil Toplum Kuruluşlarının Yeri ve Süreçteki Sorumlulukları

1. Erken yaşta çocukların evlenmesinin önüne geçilerek, bu konuda eğitim ve bilinçlendirilmeye yönelik çalışmalara yoğunluk verilmelidir.
2. Okul aile birliği ve veli toplantılarında konu gündeme taşınmalı ve veliler çocukların cinsel istismarı hakkında ve önleme konusunda bilgilendirilmelidir.
3. Çocukların cinsel istismarını konu alan hem büyükler için hem de küçükler için tiyatrolar sahneye konularak konu halk nezdinde yaygınlaştırılmalıdır.
4. Gönüllü sosyal gruplar ve sivil toplum kuruluşları kurulmalı, bu kuruluşlar yoluyla mücadele güçlendirilmeli ve daha fazla kişiye ulaşmanın yolu aranmalıdır.
5. Sosyal medya okuryazarlığına yönelik eğitim ve kampanyalar yürütülmelidir.
6. Çocukların hayata hazırlanmasına yönelik çalışmalara STK'ların daha fazla katkı sunarak kamu kurumları ile iş birliği yapabilecekleri platformlar kurulmalıdır.
7. Mahalle ve esnaf toplantıları yaparak toplumun her kesimine ulaşmalı bilgilendirme ve bilinçlendirme çalışması yürütülmelidir.

8. İstismar ile mücadele toplumun her kesiminde tabu olmaktan çıkartılıp, konuşulabilir hale gelinceye ve mücadelenin bir kültür oluşturuluncaya kadar devam etmesi için kamu, özel sektör, STK işbirliğinin alt yapısı oluşturulmalıdır.

9. Ailelerin parçalanmasının mümkün olduğu ölçüde engellenerek çocukların anne ve babaları ile birlikte büyümelerinin sağlanması için önlem alınmalıdır.

6. Sonuç ve Değerlendirme

İstismara maruz kalan çocukla görüşme yapmakla başlayan süreç sonrasında teşhis, tedavi, hukuksal süreçler, uzun dönemli psikolojik destek ve sosyal hizmetler desteği şeklinde zincir olarak devam etmektedir. Riski fark etme, tanıma, mağduriyetleri önleme birinci sırada yapılması gereken işlerdendir. Oluşmuş bir mağduriyeti ortaya çıkarmak, ikincil travmalara, yeni mağduriyetlere yol açmadan mağdura ve yakınlarına yönelik rehabilitasyon ve psikososyal destek hizmetleri önem kazanmaktadır. Yine gerekli hallerde mağdur ve yakınlarına sunulan sosyal hizmetler iyileştirici rol oynamaktadır.

Mağdur çocukla görüşme, çocuklara yaklaşım ve iletişim teknikleri eğitimi almış olmayı, bilgi donanımını ve profesyonelliği gerektiren bir durumdur. Ülkemizde tüm bu hususlar göz önüne alınarak Çocuk İzlem Merkezlerinin kurulmasına karar verilmiştir.

Ülkemizde ÇİM'lerin kurulmasını öngören ilk düzenleme 04.10.2012 tarih ve 28431 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan 2012/20 sayılı Başbakanlık Genelgesi olup bu genelgede ÇİM'lerin kuruluş amaçlarını şu şekilde açıklamıştır

"Ülkemizde istismara uğrayan çocuk ve/veya ailesi, yaşanan olumsuzlukları pek çok sebeple gizleme eğilimindedir. Bu sebeple de istismara uğrayan çocuğa verilmesi zorunlu olan hukuki, tıbbi, ruhsal ve sosyal destek aksayabilmektedir. Mağdur çocukların; kolluk kuvvetleri, adli merciler ve sağlık kurumları tarafından ayrı ayrı değerlendirilmesi ve bu süreçte yaşadıklarını defalarca dil getirmek zorunda bırakılması, gizliliğin yeterince sağlanamaması, ilgili kurumlarda çocukla görüşme yapanların; çocuğun ruhsal durumunu gözeterek görüşme yapabilecek yeterlikte eğitime sahip olmaması halinde, çocuğun uğradığı travma daha da şiddetlenmektedir.

Yukarıda belirtilen hususlar dikkate alınarak; çocuk istismarının önlenmesi ve istismara uğrayan çocuklara bilinçli ve etkin bir şekilde müdahale edilmesi amacıyla,

öncelikli olarak cinsel istismara uğramış çocukların ikincil örselenmesini asgariye indirmek, adli ve tıbbi işlemlerin, bu alanda eğitilmiş kişilerden oluşan bir merkezde ve tek seferde gerçekleştirilmesini temin etmek üzere;Sağlık Bakanlığına bağlı hastaneler/kurumlar bünyesinde Çocuk İzlem Merkezlerinin (ÇİM) kurulması ve bu merkezlerin işleyişinin Sağlık Bakanlığınca koordine edilmesi gerekli görülmüştür.”

ÇİM'ler, cinsel İstismara uğrama şüphesi altında olan ve mağdur çocukların, adalet sistemi içerisinde defalarca ve çoğu zaman ehil olmayan kişiler tarafından adli işlemler sırasında örselenmesine ve hatta 2. bir travma yaşamasına sebep olan uygulamaların ortadan kaldırmasını hedefleyerek bu merkezde çocuğun üstün yararını önemseyerek kurumlar arasında eşgüdümlü bir çalışmayla hizmet sunulmaktadır.

Genelgede de ana hatları ile özetlendiği gibi ÇİM'ler, çocuk adalet sistemi içerisindeki, en önemli ve en yakıcı eksikliklerden birini ortadan kaldırmak için öngörülmüş bir yapıdır. Çocuk İzlem Merkezlerinden hizmet alan çocuklar ailesinin yanında ise Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığınca eğitim, danışmanlık, sosyo ekonomik desteklerden, çocuğun bakım ve koruma ihtiyacının olması durumunda da Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının bu çocuklara yönelik özel ihtisaslaştırılmış kuruluşları olan Çocuk Destek Merkezlerinden (ÇODEM) hizmet almaktadırlar.

Çocuk Destek Merkezleri; Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığınca, suç mağduru ve suça sürüklenen çocuklara hizmet vermek üzere Çocuk Destek Merkezleri oluşturulmuştur. Çocuk Destek Merkezlerinde; çocukların temel gereksinimleri karşılanmakta, fiziksel, duygusal, psikolojik ve sosyal ihtiyaçları belirlenerek gerekli müdahaleler gerçekleştirilmektedir. Çocuk Destek Merkezlerinin çalışma usul ve esasları ile hizmet standartları 29.03.2015 tarih ve 29310 Sayılı Çocuk Destek Merkezleri Yönetmeliği ile belirlenmiştir. Merkezler; çocukların mağduriyet, suça sürüklenme, sokakta yaşama, madde bağımlılığı gibi ihtisas alanlarında yaş gruplarına (11-14/15-18) ve cinsiyetlerine göre ihtisaslaştırılmaktadır.

Çocuk Destek Merkezlerinde; korunma ve bakım altında bulunan çocukların yaşadıkları travmanın etkilerinin azaltılması, başa çıkma becerilerinin kazanılması, sağlıklı kişilik gelişiminin oluşturulması, suç ile ilgili davranış değişikliğinin sağlanması ve varsa madde bağımlılığı tedavisinin yapılarak uyum süreçlerinin sürdürülmesi, kurallı yaşam becerilerinin edinilmesi ile en kısa zamanda çocuğun aile bağlarının güçlendirilmesi diğer bir amaç olup, ailesi yanına döndürülemeyen çocukların da öteki sosyal hizmet modellerinden yararlandırılması hedeflenmektedir.

İhmal ve istismarın her türü çocuğun var oluşunu, büyüyüp gelişmesini, hayata etkin bir şekilde hazırlanmasını önleyen tehdit ve tehlikedir. Cinsel İstismar çocuk istismarı türleri içerisinde saptanması en zor olan istismar türüdür. Bu nedenle mağdur çocuklara kendini koruyabilmesi, güvenli davranış geliştirebilmesi için krize müdahaleyi kolaylaştıran bireysel danışmanlık uygulanmalı, olumlu davranış ve özgüven kazanmalarına yönelik çalışmalar yapılmalıdır.

İstismara uğrayan çocukların ailelerinin de zor bir süreç yaşadığı unutulmamalıdır. Mağdur çocuğun ebeveynlerine ve yakınlarına yönelik aile çalışmaları yapılmalıdır.

Çocuğun her türlü ihmal ve istismardan korunabilmesi, çocuklarımızın geleceğe en doğru şekilde hazırlanabilmesi için bütün yetişkinlere, çocuklara karşı sorumlulukları, iletişimleri, aktarmaları gereken değerler, kişiler arası sınırlar, mahremiyet, hayata ilişkin bilgiler konusunda eğitim verilmelidir.

Yukarıda yer alan ve her kurumu ilgilendiren hususlarda görev tanımlarının yerine getirilebilmesi amacıyla mevzuat hazırlanması ve takibinin sağlanması, çalıştay çıktılarında yer alan konu başlıklarını içeren hususlarda tüm paydaşların çalışmalarında yer vermesi, kamu personeli başta olmak üzere tüm paydaşların ihmal ve istismar hakkında bilimsel, gerçekçi, yeterli bilgilerle donatılması gerekmektedir.

Tüm Kamu, Özel Kurumlar ve Sivil Toplum Kuruluşları değişimi yönetebilen ve buna yönelik dönüşümü gerçekleştiren, sosyal riskleri önleyici sosyal politikalar geliştirmek ve bunları hayata geçirmek için büyük çaba sarf etmektedir. 2023 yılı hedeflerine ulaşmak için toplumun bütün bireyelerine, özelde de çocuklara yönelik kurumsal hizmetlerimizi daha da iyileştirmeye, yeni hizmet alanları ve modelleri geliştirmeye ve ortaya çıkan yeni sosyal sorunlara ve risklere yönelik çözümler üretilmeye devam edilecektir.

Gerçekleştirilen Biz Geleceğiz Sempozyumu sonuçları gereğince tüm kamu kuruluşları, özel ve sivil toplum kuruluşlarının eş güdüm halinde çalışması ve sempozyum sonuçlarının hayata geçirilmesi noktasında ivedilikle hareket edilmesi, çocuklarımıza yönelik her türlü istismarın önüne geçilmesi için elzemdir.

BİZ ÇOCUĞUZ, BİZ GELECEĞİZ

Hayat içerisinde mutluluğu yakalamak bireyin saadeti ile birlikte toplumun sağlıklı olması sağlanarak elde edilebilir. Aynı pascal üçgeni gibi, tepede 1 (Bir) sayısı ile başlayan üçgen alt satırlarda katlanarak devam eder ilerleyen merhalelerde satırlar artıça sonuç milyonlara ulaşır. Birey olarak toplumun pascal üçgeninin başındayız. Bundan dolayı birey hem kendini hem de toplumun kendisini temsil etmektedir. Toplumunu temsil eden birey bir tohum gibi toprağa düşüp filizlenip başak vermesi ile hayat bahçesinde birbirinden güzel gonca güller misali hoş kokular verir. Bu durum akla Bambu ağacının diğer adı ile Çin Kamışının hikayesini getirir; "BAMBU ağacını Çinliler şöyle yetiştirir: Önce ağacın tohumu ekilir; sulanır ve gübrelenir. Birinci yıl tohumda herhangi bir değişiklik olmaz. "sulanır ve gübrelenir." İkinci yılda da tohumda herhangi bir değişiklik olmaz. "sulanır ve gübrelenir." Üçüncü yılda yine tohumda herhangi bir değişiklik olmaz. Sabırla "sulanır ve gübrelenir." Dördüncü yılda da her yıl yapılan işlem tekrar edilerek bambu tohumu sulanır ve gübrelenir. Fakat inatçı tohum bu yılda da filiz vermez. Beşinci yılda da Çinliler yine büyük bir sabırla bambuya su ve gübre vermeye devam ederler. Ve nihayet beşinci yılın sonlarına doğru bambu yeşermeye başlar ve altı hafta gibi kısa bir sürede yaklaşık 27 metre boyuna ulaşır. Akla gelen ilk soru şudur: Çin, bambu ağacı 27 metre boyuna altı haftada mı Yoksa beş yılda mı ulaşmıştır? Bu sorunun cevabı tabii ki beş yıldır. Büyük bir sabırla ve ısrarla tohum beş yıl süresince sulanıp gübrelenmeseydi ağacın büyümesinden hatta var olmasından söz edebilir miydik?...

Bambu ağacının hikayesindeki gibi Çocukta anne karnından başlayarak temel eğitim sürecine dahil olmaktadır. Anne ve Baba bu sürede çocuk eğitiminin baş rollerindedir. Bıkmadan usanmadan gül misali çiçek açana kadar çocuğun tüm eğitimi bu sürede verilir. Verilen bu eğitim sürecinde çocuk çevreden gelebilecek tüm tehditlere açık durumda olup Anne ve Baba bu tehditleri toplumsal mirasımız olan kültürümüz, Çocuğu geleceğe hazırlayacak akademik eğitimi, kendisi gibi hoş kokacak bir çevre ve bunları bir arada tutacak aile sıcaklığı ile savuşturmaktadır. Bunun sonrasında geleceği bir meslekle şekillenmiş olan çocuk Bambu Ağacının hikayesindeki gibi hayat bahçesinde boy vermekte ve gelen tehdit rüzgarlarına karşı dimdik durmaktadır. Ünlü düşünür Gazali çocuk eğitimi "yabancı ısırgan otlarını ayıklayan bir bahçıvan faaliyeti" gibi görür. Evet Bambu Ağacının hikayesi de Gazalinin çocuk ile ilgili düşüncesi de bize temelde çocuk eğitiminin önemini göstermekte olup bileşenleri olan toplumun, ailenin, eğitimin, sağlığın ve adaletin temelinde sağlıklı çocuğun, sağlıklı bireyin olduğunu göstermektedir.

MUTLU YARINLAR İÇİN MUTLU ÇOCUKLAR

Adres: Selimiye Mahallesi, Atölyeler Cd. No:5, 34668
Üsküdar/İstanbul

İletişim: (0216) 532 87 00

Web: togem@togemder.org.tr

   togemder